

Rijk houdt verbod giftige uitstoot tegen

Binnenvaartschippers laten giftige dampen vrij. Verbieden is onmogelijk, zeggen ministers.

Door onze redacteur
Karlijn Kuijpers

AMSTERDAM. Opeenvolgende ministers van Infrastructuur en Waterstaat hebben een verbod op het uitstoten van giftige dampen door de binnenvaart ten onrechte tegengehouden. Dit blijkt uit een juridische analyse van hoogleraar internationaal economisch recht Alessandra Arcuri van de Rotterdamse Erasmus Universiteit. Die analyse deed ze op verzoek van Omroep Flevoland en deelde ze ook met *NRC*.

Dagelijks laten ongeveer vijftien binnenvaartschippers giftige dampen uit hun tanks ontsnappen, blijkt uit schattingen van het ministerie. Daar komen per keer duizenden kubieke meters giftige en kankerverwekkende dampen bij vrij. De dampen ontsnappen nadat schippers hun vracht olie- of chemische producten hebben afgeleverd bij een klant. Na het lossen blijven dampen achter in de ladingtanks, die naar buiten worden geblazen om de tanks schoon te maken voor een nieuwe lading.

Scheepspersoneel krijgt bij dit 'ontgassen' last van hoofdpijn, koorts en rode ogen. Schippers maken zich zorgen over de effecten van de giftige dampen op langere termijn, voor zichzelf en voor mensen aan wal. De dampen zijn kankerverwekkend, tasten de bloedlichamen aan, en zijn schadelijk voor de voortplanting.

Uitstoot stoppen

Minister Mark Harbers (Infrastructuur en Waterstaat, VVD) wil de uitstoot van giftige dampen stoppen, maar zei afgelopen voorjaar tijdens een werkbezoek in Lelystad geen landelijk verbod te kunnen invoeren wegens internationale handelsverdragen. Zijn voorgangers hebben de Tweede Kamer de afgelopen

vijf jaar eveneens vaker laten weten dat een landelijk verbod onmogelijk is.

Hoogleraar Arcuri, die samen met promovendus Abdurrahman Erol de vier verdragen analyseerde die volgens minister Harbers en zijn voorgangers een verbod in de weg staan, concludeert dat internationale verdragen geen enkele belemmering vormen een verbod in te voeren. Het ministerie heeft op basis van mensenrechtenverdragen mogelijk zelfs de plicht de uitstoot aan banden te leggen, schrijven de onderzoekers.

Hoogleraar internationaal recht en duurzaamheid Seline Trevisanut van de Universiteit Utrecht onderschrijft die conclusies van de Rotterdamse onderzoekers: „Het onderzoek laat overtuigend zien dat internationale verdragen geen belemmering vormen een verbod in te voeren. Het ministerie heeft nu de plicht uit te leggen waarom dat niet mogelijk zou zijn.”

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat gaat niet in op vragen van Omroep Flevoland en *NRC*. Een woordvoerder laat weten dat de minister later deze maand de Tweede Kamer een brief over ontgassen zal sturen, en dat het ministerie tot die tijd geen vragen beantwoordt.

In 2017 spraken de landen langs de Rijn af om een verbod in te voeren op het uitstoten van giftige dampen. Dat verbod is nog niet door alle landen geratificeerd, en het is onduidelijk hoe lang dat nog gaat duren. Harbers schreef vorige maand in een brief aan de Tweede Kamer te moeten wachten op andere landen. Maar volgens hoogleraar Arcuri kunnen landen ook zelf maatregelen treffen. Arcuri stelt dat de minister niet goed onderbouwt waarom hij geen maatregelen kan treffen.